

รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๗๗ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ เล่มที่ ๗

บทบรรณาธิการ

คำถาม จำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นยกเลิกคำสั่งให้ใช้วิธีการชั่วคราวก่อนพิพากษาในกรณีมีเหตุฉุกเฉินอีกอันเป็นเหตุเดียวกับคำร้องฉบับก่อนที่ศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดให้ยกคำร้องไปแล้ว เป็นการต้องห้ามตามกฎหมายหรือไม่

โจทก์ฟ้องขอให้ห้ามจำเลยทำลายต้นปาล์มน้ำมันในที่ดินของโจทก์ จำเลยให้การต่อสู้คดีเพียงว่าที่ดินพิพาทเป็นของรัฐ จำเลยกระทำในฐานะเจ้าหน้าที่รัฐ ไม่เป็นการละเมิดต่อโจทก์ จำเลยจะมีคำขอให้โจทก์นำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มน้ำมันมาวางต่อศาลหรือสำนักงานบังคับคดี ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๓๖/๒๕๖๖

จำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นยกเลิกคำสั่งให้ใช้วิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษาในกรณีมีเหตุฉุกเฉินมาครั้งหนึ่งแล้วเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๒ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกคำร้อง โดยวินิจฉัยว่ากรณียังไม่มีเหตุที่จะเพิกถอนหรือเปลี่ยนแปลงคำสั่งคุ้มครองชั่วคราว จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๘ พิพากษายืน การที่จำเลยกลับมายื่นคำร้องขอให้ศาลชั้นต้นยกเลิกคำสั่งให้ใช้วิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษาในกรณีมีเหตุฉุกเฉินอีกอ้างว่าที่ดินพิพาทอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โจทก์ได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทมีกำหนดระยะเวลา ๓๐ ปี หลังจากครบกำหนดแล้วโจทก์ยังไม่ได้รับอนุญาตจากกรมป่าไม้ให้เข้าทำประโยชน์อีก การที่โจทก์ยังคงทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทต่อมาเป็นการกระทำโดยมิชอบ จึงยังไม่สมควรนำวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษามาใช้บังคับ อันเป็นเหตุเดียวกับคำร้องฉบับก่อนที่ศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดคดีไปแล้ว คำร้องของจำเลยฉบับนี้จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๔ วรรคหนึ่ง ซึ่งเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เองตามมาตรา ๑๔๒ (๕)

ส่วนที่จำเลยมีคำขอให้โจทก์นำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์ม น้ำมันและจากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันในที่ดินพิพาทมาวางต่อศาลหรือสำนักงานบังคับคดี

จังหวัดกระบี่ตามจำนวนที่แท้จริงนับแต่วันฟ้องจนถึงวันฟังคำพิพากษานั้น เมื่อจำเลยให้การต่อสู้ว่าที่ดินพิพาทเป็นของรัฐ จำเลยกระทำการในฐานะเจ้าหน้าที่รัฐไม่เป็นการละเมิดต่อโจทก์ ขอให้ยกฟ้อง โดยจำเลยมิได้ฟ้องแย้งขอให้โจทก์ชดใช้ค่าเสียหายใด ๆ มาด้วย **คดีจึงไม่มีประเด็นที่พิพาทกันเกี่ยวกับสิทธิหรือประโยชน์ที่เก็บเกี่ยวได้จากที่ดินพิพาทซึ่งจำเลยอ้างว่าเป็นของรัฐ** การที่จำเลยมีคำขอให้โจทก์นำเงินหรือทรัพย์สินที่ได้จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มน้ำมันและจากการขายผลผลิตปาล์มน้ำมันในที่ดินพิพาทมาวางต่อศาลหรือสำนักงานบังคับคดีจังหวัดกระบี่ตามจำนวนที่แท้จริงนับแต่วันฟ้องจนถึงวันฟังคำพิพากษา จึงมิใช่เป็นการขอคุ้มครองประโยชน์ของจำเลยเพื่อให้ทรัพย์สิน สิทธิหรือประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดที่พิพาทกันในคดีได้รับการคุ้มครองในระหว่างการพิจารณาหรือเพื่อบังคับตามคำพิพากษา ตามมาตรา ๒๖๔

คำถาม คำสั่งของศาลชั้นต้นดังต่อไปนี้ (ก) ให้เพิกถอนคำสั่งอนุญาตให้ถอนฟ้อง และจำหน่ายคดีเสียจากสารบบความ และมีคำสั่งใหม่ให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไป (ข) ให้ยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ (ค) ในวันนัดพร้อมเพื่อคุ้มครองสิทธิฯ จำเลยไม่มาศาล ให้ออกหมายจับจำเลยและปรับผู้ประกันเต็มตามสัญญาประกันเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

(ก) คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๔๘๓/๒๕๖๖

คำสั่งศาลชั้นต้นที่ให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณานับแต่โจทก์ถอนฟ้องและเพิกถอนคำสั่งจำหน่ายคดีที่อนุญาตให้โจทก์ถอนฟ้องเป็นคำสั่งภายหลังที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งจำหน่ายคดีแล้ว ไม่ใช่คำสั่งระหว่างพิจารณา อุทธรณ์ของจำเลยไม่ต้องห้าม และคำสั่งศาลอุทธรณ์ที่ยกคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่รับอุทธรณ์ของจำเลยไม่เป็นที่สุดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๖ และ ๑๙๘ ทวิ ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๔

(ข) คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๕๐/๒๕๖๖

คำสั่งของศาลชั้นต้นที่ให้ยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ของผู้ร้องมีผลทำให้คำร้องของผู้ร้องเสร็จสิ้นไปจากศาล ไม่ใช่คำสั่งระหว่างพิจารณา ไม่ต้องห้ามอุทธรณ์คำสั่งนี้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๖ ผู้ร้องขอที่จะอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นได้ทันที แต่ต้องอุทธรณ์ภายในกำหนดหนึ่งเดือนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๘ มิฉะนั้นคดีของผู้ร้องในส่วนของคำขอเข้าร่วมเป็นโจทก์เป็นอันยุติตามคำสั่งของศาลชั้นต้น

(ค) คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๙๕/๒๕๖๖

ในวันนัดพร้อมเพื่อคุ้มครองสิทธิ สอบคำให้การ ตรวจพยานหลักฐานและไกล่เกลี่ย ศาลชั้นต้นเห็นว่า กรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าจำเลยจงใจหลีกเลี่ยงไม่มาศาล ให้ออกหมายจับจำเลยและปรับผู้ประกันเต็มตามสัญญาประกัน คำสั่งของศาลชั้นต้นเป็นคำสั่งที่ไม่ทำให้ประเด็นแห่งคดีเสร็จไป จึงเป็นคำสั่งระหว่างพิจารณา จำเลยอุทธรณ์คำสั่งระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น โดยไม่ได้มีอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้นด้วย จึงต้องห้ามมิให้อุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๖ ประกอบพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๔

คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานพยายามฆ่าผู้อื่นและฐานมีอาวุธปืน มิได้บรรยายฟ้องฐานยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิดโดยใช้เหตุฯ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๗๖ ด้วย ศาลจะพิพากษาลงโทษจำเลยในมาตราดังกล่าว ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๖๑/๒๕๖๕

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานพยายามฆ่าผู้อื่น ฐานมีอาวุธปืน และเครื่องกระสุนปืน และฐานพาอาวุธปืนตาม ป.อ. มาตรา ๘๐, ๒๔๘, ๓๗๑ และ พ.ร.บ.อาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐ มาตรา ๗, ๘ ทวิ, ๗๒, ๗๒ ทวิ โดยโจทก์มิได้บรรยายฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยฐานยิงปืนซึ่งใช้ดินระเบิด

โดยใช้เหตุในเมือง หมู่บ้านหรือที่ชุมนุมชนตาม ป.อ. มาตรา ๓๗๖ ด้วย จึงถือไม่ได้ว่า โจทก์ประสงค์ที่จะให้ลงโทษจำเลยตามบทมาตราดังกล่าว ทั้งการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๗๖ ก็มีใช้การกระทำซึ่งรวมอยู่ในความผิดตามที่โจทก์ฟ้อง อันศาลจะลงโทษจำเลยในการกระทำความผิดตามที่พิจารณาได้ความได้ดังที่บัญญัติไว้ใน ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคท้าย การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ปรับบทลงโทษจำเลยตาม ป.อ. มาตรา ๓๗๖ เป็นการพิพากษาเกินคำขอหรือที่มีได้กล่าวในฟ้อง ต้องห้ามตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคแรก อันเป็นการไม่ชอบ

คำถาม คดีที่มีใช้ความผิดต่อส่วนตัว การถอนคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการในระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๐๖๖/๒๕๖๕

ระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา โจทก์ร่วมยื่นคำร้องขอถอนคำร้องทุกข์ คำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ ฎีกา และคำแก้ฎีกา จำเลยไม่คัดค้าน แต่คดีนี้มีใช้ความผิดต่อส่วนตัว การถอนคำร้องทุกข์ไม่ทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไป โจทก์จึงยังคงมีอำนาจดำเนินคดีแก้จำเลย และการถอนคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์มีผลเท่ากับเป็นการขอถอนฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๓๕ ซึ่งโจทก์ร่วมจะขอถอนฟ้องได้ต่อเมื่อก่อนศาลชั้นต้นพิพากษา อีกทั้งศาลฎีกาทำคำพิพากษาเสร็จแล้ว จึงไม่สมควรอนุญาตให้ถอนฎีกา และคำแก้ฎีกา จึงยกคำร้องของโจทก์ร่วมในส่วนขอถอนคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ ฎีกา และคำแก้ฎีกา

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ